

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/179/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218200205
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2218200205.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia, s. r. o., so sídlom Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zastúpeného advokátom: JUDr. Ján Šoltés, so sídlom Bratislava, Karadžičova 8, proti žalovaným: 1. J. D., nar. X.X.XXXX, adresa M. XXXX, 2. L. D., nar. X.XX.XXXX, adresa M. XXXX, o zaplatenie 4.081,53 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 12Csp/6/2018-114 zo dňa 29.4.2019 - v zamietajúcej časti a v časti o náhrade trov konania, t a k t o

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti o náhrade trov konania **z r u š u j e** a vec mu v zrušenom rozsahu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaných k povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi istinu 527,54 Eur s 8% úrokom z omeškania ročne od 5.3.2017 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovaným nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou § 497, § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 517 ods. 2, § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako i § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP).

3. Prvoinštančný súd vecne argumentoval tým, že: „V danom prípade strany uzavreli zmluvu o úvere. Na preukázanie tohto tvrdenia žalobca predložil súdu zmluvu o úvere z 31.01.2011, v zmysle ktorej bol žalovaným poskytnutý spotrebiteľský úver. Žalobca žalovaným v zmysle zmluvy poskytol úverové prostriedky, žalovaní sa zaviazali spolu s úrokom tieto prostriedky vrátiť v mesačných splátkach. Svoje povinnosti nedodržali, v tomto smere žalovaní nárok žalobcu ani po skutkovej (vecnej), ani po právnej stránke nespороvali. Vyhodnotením vykonaného dokazovania súd s poukazom na citované ustanovenia dospel k záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne v celom rozsahu. Žalobca predložil súdu zmluvu o úvere, v zmysle ktorej bol žalovaným poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 4.000 eur. Žalobca potvrdil, že na úvere zaplatili žalovaní 3.472,46 eur. Nárok si uplatnil na úverovej istine, navyšenej u úroky a poplatky, pričom k tomu si uplatnil opäť úroky a poplatky aj z obdobia, z ktorého kapitalizoval istinu (duplicitne). Navyše v tejto zmluve však absentuje zákonom daná náležitosť, s čím zákon o spotrebiteľských úveroch spája právo žalobcu ako dodávateľa požadovať len poskytnutý úver, bez úrokov a bez poplatkov a povinnosť dlžníka ako spotrebiteľa splatiť úver iba vo výške poskytnutých peňažných prostriedkov, bez úrokov a bez poplatkov. Tu potom žalobca nie je oprávnený zo zmluvy požadovať okrem istiny poskytnutého úveru aj iné plnenie - úroky obsiahnuté v zmluve, poplatok za omeškanie, poistenie.“

4. Súd prvej inštancie tiež konštatoval, že: „Účelom náležitosti ustanovenej v § 9 ods. 2 písm. k/ ZSÚ je, aby spotrebiteľ vedel rozlíšiť, aká časť splátky bude použitá na istinu, úrok a ďalšie poplatky, čo mu tiež umožňuje zorientovať sa v danej situácii, pretože potom nie je dostatočne určité, akú časť istiny zaplatil, ako bude s jeho platbou naložené a akú časť úveru platí na úroky a ďalšie poplatky, teda odplatu žalobcu. Špecifikácia splátky mala byť vyjadrená aspoň pomerným spôsobom (napr. percentuálne). Keďže v zmluve nie je náležite určené, v akej časti má byť započítaná splátka na istinu, v akej časti na úrok z istiny, alebo poplatku (členenie splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov), spotrebiteľ nemá vedomosť, v akej časti má zaplatenú istinu (v akej časti ju veriteľ započítal na zaplatenie istiny) a v akej časti ostatné poplatky. Práve i z tohto dôvodu zákonodarca uvedené označil ako podstatnú náležitosť spotrebiteľskej zmluvy o úvere, bez ktorého uvedenia sa považuje úver za bezúročný a bez poplatkov. Keďže uvedené údaje zmluva uzatvorená medzi sporovými stranami neobsahuje, nemožno potom konštatovať splnenie písomnej formy zmluvy vo vzťahu k tejto podstatnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto poskytnutý úver žalobcom žalovanému je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. V danom prípade je tu zrejмый konflikt medzi Smernicou a (vnútroštátnym) zákonom o spotrebiteľských úveroch. To však neznamená, že sa má bez ďalšieho automaticky uplatniť pred vnútroštátnym právom Smernica. V takom prípade totiž musí vnútroštátny súd skúmať, či môže Smernici priznať priamy účinok, resp. nepriamy účinok. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci. V prípadoch, kedy súdy SR rozhodujú o sporoch medzi veriteľmi a spotrebiteľmi ohľadne bezúročnosti a bez poplatkovosti spotrebiteľských úverov podľa zákona, resp. smernice, sa jedná o spory medzi jednotlivcami. Z tohto dôvodu nie je možné, aby vnútroštátne súdy poskytli Smernici priamy účinok. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ, je rozsah a medze nepriameho účinku smerníc vyjadrený jednak právom EÚ, jednak právom vnútroštátnym. Súd posúdi, či je možné uplatniť eurokonformný výklad, teda či vzhľadom na právnu povahu Smernice možno jej ustanovenia aplikovať pri výklade vnútroštátneho zákona. V takomto prípade musí ísť o výklad v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu/cieľa Smernice, musí ísť o výklad za použitia výkladových metód podľa vnútroštátneho právneho poriadku, nesmie sa jednáť o výklad contra legem a nesmú byť porušené všeobecné právne zásady. Okrem uvedeného výklad zákona nemôže narúšať všeobecné právne zásady, najmä zásadu právnej istoty. Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriamy účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho zákona contra legem. Súd je preto názoru, že napriek poukazu žalobcu na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, zákon o spotrebiteľských úveroch jednoznačne určuje náležitosti spotrebiteľskej zmluvy a v prípade absencie čo i len jednej z nich, tak ako to ustanovuje § 9 ods. 2 zákon o spotrebiteľských úveroch, je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.“

5. Prvoinštančný súd na záver uviedol, že: „Pre absenciu tejto (povinne) náležitosti zmluvy je potrebné považovať tento spotrebiteľský úver za úver bez poplatkov a bez úrokov, ako to vyplýva z cit. ust. § 11 ods. 1 zák. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu podpísania zmluvy. Aj absencia čo i len jednej z náležitostí určených zákonom má tieto dôsledky. Vychádzajúc z uvedeného sú potom žalovaní povinní vrátiť žalobcovi len hodnotu toho, čo im dodávateľ - veriteľ poskytol, bez akéhokoľvek navýšenia, teda bez úrokov z úveru, bez poplatkov, poistenia. Žalobca žalovanému v zmysle zmluvy poskytol úverové prostriedky vo výške 4.000 eur. Iba túto čiastku sú žalovaní povinní vrátiť žalobcovi. Podľa tvrdenia žalobcu žalovaní na úvere splatili 3.472,46 eur, zostáva im zaplatiť 527,54 eur. V tejto časti na istine bol nárok žalobcu dôvodný a iba v tejto časti súd žalobe vyhovel. Súd priznal zároveň žalobcovi aj nárok na úrok z omeškania (uplatnený v súlade so zákonom) z priznanej čiastky, odo dňa uplatneného žalobcom, keďže žalovaní sa s vrátením úveru preukázateľne dostali do omeškania. Vo zvyšku súd žalobu ako nedôvodnú zamietol“.

6. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil tým, že žalovaní majú ako úspešnejšia strana sporu nárok na náhradu trov konania, podľa obsahu spisu im v spore žiadne trovy nevznikli, preto im ich nepriznal.

7. Proti tomuto rozsudku výlučne v rozsahu zamietajúcej časti a náhrady trov, podal žalobca odvolanie, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil tak, že zaviazá žalovaných zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 3.553,99 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 3.007,40 Eur od 5.3.2017 do zaplatenia, a to všetko v

lehote do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku a priznal žalobcovi náhradu trov konania a náhradu trov právneho zastúpenia v plnom rozsahu. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. h) CSP. <. Argumentoval tým, že súd prvej inštancie dospel vykonaným dokazovaním k nesprávnemu záveru o bezúročnosti úveru. Vytkol napadnutému rozsudku nesprávnosť právneho názoru súdu, že úver je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu nerozloženia úverových splátok na jednotlivé zložky, t. j. splátku istiny, úrokov a poplatkov, ktorý záver nie je správny a je v rozpore s právnym názorom vyjadreným v rozsudku Súdneho dvora EÚ z 9.11.2016 v právnej veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová, ktorým sú slovenské súdy viazané. Rozloženie splátok v členení na istinu, úrok a poplatky priamo v základných náležitostiach úverovej zmluvy predstavuje rozpor s požiadavkou stručnosti, prehľadnosti, určitosti a zrozumiteľnosti základných náležitostí úverovej zmluvy ako právneho úkonu. Neexistuje racionálny dôvod, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere mala byť už v hlavných zmluvných dojednaniach zložitejšia ako napr. zmluva o úvere uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-42/15 možno vyvodiť záver, že iba porušenie povinnosti veriteľa podstatným spôsobom môže byť sankcionované zánikom nároku veriteľa na úroky a poplatky. Právny predchodca neporušil žiadne povinnosti, preto mu teraz vznikol nárok aj na zaplatenie zmluvne dojednaných úrokov ako odplaty poskytnutého úveru. Zároveň poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-565/2012 zo dňa 27.3.2014, podľa ktorého tvrdosť sankcií pre veriteľa musí byť primeraná závažnosti jeho porušenia, ako i na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-348/2014 zo dňa 9.7.2015, podľa ktorého čl. 4 Smernice č. 87/102/EHS zo dňa 22.12.1986 vyžaduje, aby dlžník pri uzatvorení zmluvy o úvere poznal všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku. Z uvedeného vyplýva, že ak nebude v zmluve uvedená náležitosť, ktorá nemôže mať vplyv na schopnosť dlžníka posúdiť rozsah jeho záväzku, nebude spravídla a v zásade sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti primeraná. Podporne odkazuje i na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/284/2017, sp. zn. 15Co/225/2017 ako i na uznesenie sp. zn. 16Co/105/2017 a rovnako i na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/146/2017, ktorým je vyslovený právny názor súdom prvej inštancie prekonaný. Založenie bezúročnosti úveru na nerozložení úverovej splátky na jednotlivé zložky je ignoráciou a nerešpektovaním rozhodovacej praxe najvyšších autorít, čo má za následok porušenie čl. 2 bod 2 CSP.

8. Žalovaní odvolací návrh nepodali, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadrili.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na príp. vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach je nevyhnutné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. c) v spojení s § 391 ods. 1 CSP).

10. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalobcu bolo posúdiť, či súd dospel k správne právne záveru v časti, keď pri aplikácii § 9 ods. 2 písm. k), § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. ustálil, že predmetný úver je pre chýbajúcu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Vyhovujúca časť rozsudku vo vyhovujúcom výroku nebola napadnutá odvolaním, nadobudla právoplatnosť a nestala sa predmetom odvolacieho prieskumu. Nebolo pritom sporným, že predmetný záväzkový vzťah medzi stranami bol založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere a preto sa spravuje príslušnými normami na ochranu spotrebiteľa.

11. Právne posudzovanie veci je činnosť súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval).

12. Prioritne odvolací súd riešil odvolaním nastolenú otázku, či predmetná zmluva obsahuje obligatórnu náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. - výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

13. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. h) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „Smernica“) zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

14. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. i) Smernice zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza v prípade amortizácie istiny na základe zmluvy o úvere s dobou určitou právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere. V tomto ustanovení Smernica vysvetľuje, že amortizačná tabuľka uvádza splátky, ktoré sa majú zaplatiť, a lehoty a podmienky ich úhrady; amortizačná tabuľka obsahuje rozpis každej splátky s uvedením amortizácie istiny, úrokov vypočítaných na základe úrokovej sadzby úveru a prípadne i dodatočné náklady; ak úroková sadzba nie je fixná alebo sa dodatočné náklady podľa zmluvy o úvere môžu zmeniť, amortizačná tabuľka zrozumiteľne a stručne uvádza, že údaje v nej uvedené budú platné len do najbližšej zmeny úrokovej sadzby úveru alebo dodatočných nákladov v súlade so zmluvou o úvere. Článok 10 ods. 3 Smernice k tomu dodáva, že v prípade uplatnenia článku 10 ods. 2 písm. i) Smernice veriteľ sprístupní pre spotrebiteľa výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere.

15. Európsky súdny dvor v rozsudku z 9.11.2016 vo veci C 42/15 Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Bíróovej (ďalej len Rozsudok) konštatoval, že článok 10 ods. 2 písm. h) Smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (bod 50 Rozsudku), článok 10 ods. 2 písm. h) stanovuje, že zmluva o úvere musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia (bod 52 Rozsudku). Z článku 10 ods. 2 písm. i) Smernice a článku 10 ods. 3 Smernice vyplýva, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky (bod 53 Rozsudku); pričom Smernica nestanovuje povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere takýto výpis vo forme amortizačnej tabuľky. Pokiaľ ide o zmluvy patriace do pôsobnosti Smernice, členské štáty by nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré táto smernica neupravuje, ak táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia v oblasti, do ktorej patria tieto povinnosti (bod 55 Rozsudku). Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave (bod 59 Rozsudku).

16. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

17. V zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

18. V úvode všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z. z. sa uvádza, že predložený návrh zákona „je svojím obsahom úplnou transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS do slovenského právneho poriadku. Uplatňovaním tejto novej úpravy bude slovenský úverový trh zosúladený v rámci vnútorného trhu Spoločenstva“. V závere všeobecnej časti dôvodovej správy

k zákonu č. 129/2010 Z. z. sa konštatuje, že predkladaným zákonom je Smernica transponovaná do slovenského právneho poriadku v plnom rozsahu.

19. V dôvodovej správe k § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. sa zdôrazňuje zásadný význam ochrany spotrebiteľa v zmluvných vzťahoch, ktorý má mať dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí uvádzať celkovú výšku, menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie (v zmluve musí byť zrozumiteľne uvedené, aká je celková výška a mena poskytnutého spotrebiteľského úveru, prípadne strop, do ktorého spotrebiteľ môže opakovane čerpať finančné prostriedky). Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí upravovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (spotrebiteľ musí byť zrozumiteľne informovaný v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si povinnosti (splácať istinu, úroky a iné poplatky) vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere).

20. Smernica ako špecifický prameň práva (norma práva) Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozíčných opatrení vo svojom právnom poriadku. Členský štát musí transpozíciu smernice uskutočniť spôsobom plne zodpovedajúcim potrebám jasnosti a určitosti. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona; v opačnom prípade by išlo o výklad contra legem. To však nič nemení na tom, že zásada konformného výkladu vyžaduje, aby sa súdy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť (pozri bližšie rozsudok Európskeho súdneho dvora C-212/07, bod 110).

21. Rozsudok ESD konštatoval, že Smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 Smernice. Aj so zreteľom na to sa v praxi všeobecných súdov Slovenskej republiky vyskytujú (resp. vyskytovali) pochybnosti o tom, či textu „zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia“ (článok 10 ods. 2 písm. h) Smernice) obsahovo zodpovedá text „zmluva o spotrebiteľskom úvere ... musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia“. Ako už bolo uvedené, úmyslom zákonodarcu, ktorý zreteľne vyjadril aj v úvodnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z., bolo transponovať Smernicu v celom rozsahu. Zámerom zákonodarcu teda bezpochyby nebolo, aby novo prijímané ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. bolo v rozpore s článkom 10 ods. 2 Smernice.

22. V rozsudku sp. zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.2.2018 v obdobnej veci, na ktoré rozhodnutie sa odvoláva i žalobca, eurokonformným výkladom predmetného ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z., ktorý je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný, dospel dovolací súd k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z. z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. uvádza pojmy „výška“, alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa. V predmetnom konaní nebolo sporné, že zmluva o spotrebiteľskom úvere má všeobecné náležitosti podľa Občianskeho zákonníka. Sporným nebolo ani to, že vymedzuje tiež celkovú výšku úroku, výšku mesačnej anuitnej splátky, počet splátok a termíny splátok. Pokiaľ ide o to, či zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzatvorili strany sporu, obsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov, je potrebné mať na zreteli, že eurokonformný výklad § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. umožňuje dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok, to znamená určenie, aká časť každej jednotlivkej splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky. Účelom predmetného ustanovenia nebolo, aby mal spotrebiteľ už pri uzatvorení zmluvy k dispozícii v číselnom vyjadrení informáciu, aká časť bude v tej ktorej anuitnej splátke (výška ktorej je konštantná)

pripadať na istinu, úverový úrok a iné platby. Dovolací súd v súvislosti s tým poznamenáva, že aj v zmysle Rozsudku zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny. Podrobné informácie o vnútornej skladbe anuitnej splátky podáva veriteľ na žiadosť spotrebiteľa, a to bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy a vo forme amortizačnej tabuľky.

23. Vychádzajúc z účelu Smernice, právnych záverov vyjadrených v Rozsudku, účelu § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. a čiastkových právnych záverov vyjadrených vyššie NS SR uzavrel, že predmetné ustanovenie je potrebné interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ predmetné ustanovenie zákona č. 129/2010 Z. z. hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t.j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahrňuje istinu, úroky a iné poplatky.

24. Zákomom č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k zmene (medziiným) ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z. v tom zmysle, že sa v ňom s účinnosťou od 1. mája 2018 slová „a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ nahrádzajú slovami „frekvenciu splátok a“. V dôvodovej správe k tomuto zákonu sa uvádza, že vypustenie náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo nevyhnuté so zreteľom na závery vyjadrené v Rozsudku. Od uvedeného dňa sa teda legislatívne pregnantnejším vyjadrením odstráni možnosť rôzneho výkladu predmetného ustanovenia, ktorú bolo - podľa názoru vec prejednávajúceho senátu najvyššieho súdu - možné (a potrebné) prekenuť už podľa doterajšej právnej úpravy jeho eurokonformným výkladom.

25. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu podľa názoru odvolacieho súdu potom predmetná úverová zmluva obsahuje obligatórnu náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) Zákona o spotrebiteľských úveroch, teda výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, záver súdu prvoinštančného súdu o tom, že predmetný úver sa považuje v dôsledku absencie tohto údaja za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. a) citovaného zákona potom nie je opodstatnený a dôvodný. Vzhľadom na opodstatnenosť námietky odvolateľa, že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení, otázke splnenia náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcich z § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z., ktorá je podkladom pre záver o tom, či poskytnutý spotrebiteľský úver je alebo nie je bezúročný (§ 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z.), odvolací súd uzatvára, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

26. V dôsledku prijatia vyššie uvedených nesprávnych právnych záverov sa potom súd prvej inštancie nezaoberal právnou a vecnou dôvodnosťou žalobcom uplatňovaných úrokov a poplatkov zo spotrebiteľskej zmluvy, a neposkytol tak žalovaným spotrebiteľom ex offio súdnu ochranu ich práv a v tomto smere nevykonal ani potrebné dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie veci. V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje na § 295 CSP v zmysle ktorého v danom spore, ktorý je sporom s ochranou slabšej strany, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, pričom súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí takýto dôkaz.

27. S poukazom na uvedené bolo potom nevyhnutným, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti, ako i v závislom výroku o trovách konania, s použitím § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil, keďže súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované (v danom prípade nevyhnutné) dôkazy, pričom vzhľadom na rozsah potrebného dokazovania nie je účelné doplniť dokazovanie pred odvolacím súdom, zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP v zrušenom rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

28. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní v právoplatne neskončenej vrátenej časti bude opätovne vec preskúmať, zaoberať sa pritom vecnou aj právnou správnosťou a dôvodnosťou žalobcom uplatnených nárokov na úroky a poplatky, za tým účelom v súlade s § 295 CSP doplniť dokazovanie, jeho výsledky nadväzne opätovne komplexne vyhodnotiť, posúdiť podľa príslušných hmotnoprávných ustanovení a následne v právoplatne neskončenej časti znova vo veci rozhodnúť, pričom rozhodnutie

je potrebné náležite v súlade s § 220 ods. 2 CSP odôvodniť a to s oveľa väčšou námahou ako to bolo pri napadnutom rozsudku.

29. V novom rozhodnutí pritom prvoinštančný súd rozhodne zároveň aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 1 CSP).

30. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).